

Det er den realitet, jeg spurgte efter, og der kan ikke gives noget svar, det ved jeg godt, så derfor slutter jeg her.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg kommer mestendels på talerstolen for at undskylde, at jeg forvekslede fru Pia Kjærsgaard med en repræsentant for Fremskridtspartiet. Det skal ikke ske mere, hvis jeg kan styre mig, men man må jo forstå, at det kan være svært især over for en mangeårig modkandidat fra Fremskridtspartiet i Middelfartkredsen. Der er vi vant til at omgås under de betegnelser. Men jeg skal forsøge at forhindre, at det gentager sig.

Jeg påpegede, at standpunktet for Enhedslisten og Dansk Folkeparti var det samme. Jeg gjorde udtrykkelig opmærksom på, at jeg da udmærket så forskellige begrundelser, men jeg skal i øvrigt ikke bore mere i det. Det er jo åbentbart for alle, hvori problemet består.

Til hr. Søndergaard vil jeg så bare føje til, at jeg i almindelighed forsøger at forholde mig analytisk til de politiske problemer, og jeg mener, det vil fremgå, når hr. Søndergaard giver sig til at læse, hvad jeg sagde, at jeg netop gjorde meget ud af at fremhæve, at indsatsen af en militær styrke var kun et første, et nødvendigt, men ikke et tilstrækkeligt skridt til, at man kan løse problemerne lidt tidligere i Jugoslavien.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil kort sige til hr. Melchior, at jeg synes, et reelt alternativ er at støtte de kræfter inde i Bosnien, der kæmper for et multietnisk samfund. De er ikke så få og svage, som de bliver gjort til. Vi har f.eks. lige hørt i går, tror jeg det var, at der var en demonstration på flere tusinde mennesker i Sarajevo for en genforening af byen. Det er ellers ikke normalt det, man hører i pressen, men det var der faktisk.

Der er mange kræfter i Bosnien, som ønsker et multietnisk samfund, og jeg mener, at løsningen består i at støtte dem maksimalt, og jeg er bange for, at den militære indsats, der bliver gjort nu, i stedet for at komme til at støtte de multietniske kræfter får den funktion at dele det.

Der kan vi så være uenige, og det er helt i orden, men jeg synes, at der er et alternativ.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg synes, det skal siges til hr. Søren Søndergaard, at det er en del af fredsftalen, at Sarajevo skal være en udelt by.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

40) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om boykot af franske firmaer og varer.

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(FremSAT 24/10 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Den danske regerings holdning – afstanden fra de franske atomprøvesprængninger – er velkendt. Den franske regering og præsident kan ikke være i tvivl om vore standpunkter. Regeringen agter ikke at tage skridt til en boykot af franske firmaer eller varer og kan således ikke støtte beslutningsforslaget.

Ove Fich (S):

Der er næppe nogen, der er i tvivl om, at Socialdemokratiet har fordømt og fortsat vil fordømme de franske atomprøvesprængninger. Det har vort partis formand gjort lysende klart. Men selv om de franske atomprøvesprængninger er moralsk forkastelige, er de ikke ulovlige i henhold til international ret.

Derfor kan man ikke, som Enhedslisten gør, sammenligne det med apartheid i Sydafrika. Derfor kan den danske stat heller ikke bryde de regler, der nu engang findes, og derfor er det fortsat op til den enkelte at afgøre, i hvilken

udstrækning man boykotter franske varer og franske firmaer. Og det er klart, at vi har megen sympati for, at folk fortsætter deres personlige boykotter.

Kim Andersen (V):

Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget fra Enhedslisten om boykot af franske firmaer og franske varer. Det er ikke, fordi vi billiger atomprøvesprængningerne i Mururoa, bestemt ikke. Men der ligger et forkert sigte i forslaget, et forkert signal. Frankrig og Danmark er med i et fællesskab i EU, og dér skal vi samarbejde; vi skal bruge de politiske redskaber, og regeringen skal øve indflydelse gennem de diplomatiske kanaler, som regeringen har til rådighed.

Vi skal ikke begynde at lade en forkert beslutning i den franske regering og hos den franske præsident gå ud over franske borgere, franske fabrikker, franske bønder. Det ville være et helt forkert signal, og det ville være helt i strid med intentionerne i det indre marked om varernes fri bevægelighed.

Hvis man så alligevel skulle gå en lille smule med på tankegangen, ville det, som Enhedslisten her foreslår, også vise sig at være forkert set ud fra et taktisk synspunkt. Man kan sige, at er man så utilfreds med det, som den franske regering så hårdnakket gennemfører, skal man bruge en anden taktik end at forsøge at gøre tilværelsen vanskelig for de franske borgere. Man skulle derimod handle mere med dem, lade dem få bedre købekraft, bedre økonomi, så de i højere grad var modstandsdygtige over for en stivnakket regering, der har truffet og gennemført en forkert beslutning.

Men sigtet i forslaget her er for os at se på baggrund af vort medlemskab af EU og intentionerne i det indre marked et helt forkert signal. Derfor støtter Venstre ikke beslutningsforslaget.

Kent Kirk (KF):

Jeg skal på vegne af mit partis ordfører i spørgsmålet om boykot af franske firmaer og varer holde følgende tale:

Indledningsvis vil jeg over for Enhedslisten påpege, at hvis man var enige i den protestmetode, som Enhedslisten her foreslår, brugen af boykot – og jeg kan godt afsløre, at det er Det Konservative Folkeparti ikke – ville de initiativer, som Enhedslisten her foreslår, jo være i direkte strid med gældende EU-lov og ikke mindst med lovgivningen omkring det indre marked.

For Det Konservative Folkeparti er det overordentlig vigtigt, at alle EU-lande overholder de fælles regler, og derfor kan vi ikke støtte, at Danmark skal til at opføre sig endnu mere bagstræberisk end de EU-lande, der i dag ikke overholder de fælles regler.

Men lad mig slå fast med det samme, at Det Konservative Folkeparti er meget imod den franske enegang i denne sag, og vi har ikke hørt saglige argumenter fra præsident Chiracs mund, der kan overbevise os om det rimelige i den franske handling. Men – og det må et parti som Enhedslisten, der jo om nogen er imod internationalt forpligtende samarbejde, jo kunne forstå – man skal og må kunne forstå, at Frankrig har retten til som en selvstændig og suveræn nationalstat at gøre dette.

Der er med andre ord ikke tale om, at EU eller NATO kan gribe ind, selv om Enhedslisten vel må give mig ret i, at det havde været ganske belejligt for verdensopinionen og ikke mindst for den fransk-polynesiske befolkning, der i denne sag udnyttes af Frankrig, hvis vi på overnationalt niveau gennem styrkelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU kunne gribe ind.

Selv hr. Keld Albrechtsen burde jo være enig i, at det ville være godt, hvis EU kunne have stoppet den franske handling.

Enhedslisten foreslår, at man skal boykotte for at få Frankrig til at ændre holdning. Nu kan man jo bruge megen tid på at diskutere, hvad der ud fra en rent akademisk betragtning er mest fornuftigt, men efter Det Konservative Folkepartis opfattelse er en dialog mellem statsledere og regeringer det rette forum at få politisk indflydelse på statslederens beslutning.

Dette er ikke tilfældet, hvis man vælger den hasarderede løsning at boykotte franske produkter. For det første har Frankrig jo ikke gjort noget ulovligt, men noget, som man ud fra en rent subjektiv betragtning kan mene er forkert. For det andet vil man med en boykot først og fremmest ramme en lang række franske producenter, der er uden andel i Chiracs beslutning. Det er dybt asocialt og demokratisk fejlagtigt, at straffe en nations virksomheder og befolkning for noget, som man med rimelighed kan sige har ligget uden for deres indflydelse.

Men jeg må indrømme, at det er meget svært overhovedet at tage Enhedslistens beslutningsforslag alvorligt. Beslutningsforslaget skulle jo ligeledes inkludere Kina, der som bekendt atomprøvesprænger på livet løs, og man kan

spørge, hvorledes Iran, Irak og Nigeria osv. på det sidste har gjort sig bemærket. Hvorfor skal de ikke boykottes?

Så efter Det Konservative Folkepartis opfattelse er Enhedslistens ensidige chikane af vores allierede Frankrig udtryk for hykleri af historiske dimensioner.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er bemærkningerne både fra hr. Kim Andersen fra Venstre og fra hr. Kent Kirk, der bringer mig herop, og ikke mindst det sidste, der blev sagt af hr. Kent Kirk, hvor jeg synes, det bliver vendt om, så det er os, der chikanerer Frankrig. Det er vel egentlig Frankrig, der chikanerer både EU-medlemmerne og Frankrig. Polynesien ved at gennemføre sine prøvesprængninger på trods af en verdensomspændende protestbevægelse.

Det, som jeg synes også står hen i tågerne – eller er det måske klart? – er, hvad det egentlig er, Venstre og De Konservative har villet med hensyn til denne protestbevægelse? Der var jo i sommer et samråd med statsministeren, hvor man både kritiserede en vis cykeltur, og at Livgarden og Det Kongelige Teater ikke skulle optræde; men samtidig har de to partier sagt, at det heller ikke nytter noget at bede statsministeren om at overtale Chirac.

Derfor vil jeg spørge: Hvad er det så, der skal til? For begge partier siger jo, at det er et alvorligt spørgsmål. Hvad er det egentlig, der skal til, for at Chirac stopper prøvesprængningerne? Jeg vil omvendt – eller måske direkte – spørge: Er det sådan, at både Venstre og De Konservative er uenige med New Zealand og Australien, som har taget et statsligt boykot i deres hænder, og i øvrigt også med South Pacific Forum, som har nedfrosset sit forhold til Frankrig?

Er det slet ikke muligt at prøve at se på det på en lidt anden måde: at det ikke er os, der generer en EU-ven, men faktisk Frankrig, der generer samtlige EU-lande? Og det må få konsekvenser også på det statslige område. Her er der jo tale om, at regeringen følger en forbrugerboykot op, sådan at der kommer magt bag den, på samme måde som man har gjort i Australien og New Zealand. I Australien har man nægtet Frankrig adgang til at byde på elektrificeringen af hele staten Victoria, og man har også nægtet Frankrig tilladelse til at byde på 45 jagerfly til flyvevåbnet.

Nogle af de ting, som jeg opfattede at der lå i Venstres og De Konservatives kritik af regeringen, var jo, at det, den gjorde, ikke var håndfast nok, og det, vi foreslår her, er, at man følger den protest op, der var i sommer, og bygger en egentlig statslig protest mod Frankrig oven på forbrugerboykotten.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Lad mig gøre det krystalklart: En boykot vil være i strid med EU-reglerne. Og som jeg sagde i den tale, jeg holdt for et øjeblik siden, ønsker vi ikke at bringe Danmark i kollision med EU-reglerne.

Vi mener, at denne sag skal afklares på det politiske niveau. Vi synes, Frankrigs handling i hvert fald er i strid med den ånd, som EU-landene har handlet efter i FN-regi, bl.a. i forbindelse med NPT-traktaten. Vi så gerne den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU-regi styrket på en sådan måde, at det var umuligt for et medlemsland at gennemføre sådanne atomprøvesprængninger, som Frankrig har gennemført. Men vi må erkende, at som reglerne er i dag, har vi ikke mulighed for det.

Derfor vil jeg appellere til Enhedslisten om at støtte en styrkelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik på den kommende regeringskonference, således at vi fremover får regler for løsning af sådanne problemer, som man kan sige er i konflikt med den udenrigspolitiske linje, som EU-landene forfølger i internationale fora.

Det er Det Konservative Folkepartis holdning, og jeg håber meget på, at netop dette konkrete eksempel kan påvirke Enhedslisten til at forstå, at der i EU-samarbejdet er behov for strammere regler, således at vi kan optræde fornuftigt på verdensarenaen.

(Kort bemærkning).

Kim Andersen (V):

I Venstre lægger vi vægt på, at man overholder de spilleregler, man har udarbejdet i fællesskab, og Frankrig har ikke overtrådt nogen af disse spilleregler.

Og vi lægger vægt på, at man ikke, fordi man kan være uenig i en beslutning, som i øvrigt ikke er ulovlig, begynder at devaluere samarbejdets præmisser, hvilket man ville gøre, hvis man fra Folketingets side skulle vedtage det foreliggende beslutningsforslag.

Det indre marked, varenes frie bevægelighed og hele samhandelen i Europa er for os noget uhyre væsentligt, som vi skal værne om.

Vi har i Venstre tillid til, at regeringen har gjort og fremdeles vil lægge det pres på Frankrig, som man kan og bør i denne sag, via det politiske samarbejde i EU og via regeringens diplomatiske kanaler.

Hvad den menige danske forbruger vil lægge af pres på franske producenter, afgør den danske forbruger med sit indkøbsvalg. Det er forbrugernes frie valg, og her kan en sådan eventuel folkelig opinion lade sig manifestere. Det har vi ingen indflydelse på, og det skal vi heller ikke have.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Når hr. Kent Kirk kommer ind på det juridiske, kommer jeg til at mindes tidligere statsminister Anker Jørgensens ord, da vi i sin tid diskuterede atomvåben og der også var nogle, der kom ind på juristerier. Så sagde Anker Jørgensen: Her må juraven vige!

Efter min opfattelse er det altså sådan med atomvåben, at de ikke kan underordnes det indre markeds regler.

Vi må ikke føre vores egen miljøpolitik her i landet. Det forhindrer det indre marked. Og nu må vi altså heller ikke føre udenrigspolitik. Det er også forbudt i det indre marked.

Det er jo illustrativt til belysning af, hvordan magtforholdene er i EU, hvis hr. Kent Kirk ellers har ret, for han mener jo, at man skal stoppe det via EU. Men jeg erindrer nu ikke nogen særlig markant støtte fra Det Konservative Folkeparti. Da vi arbejdede for, at man skulle anlægge sag ved EF-Domstolen – det var faktisk Enhedslisten, der foreslog det – var der et markant fravær af støtte fra ikke mindst Det Konservative Folkeparti, sådan som jeg erindrer det. Og jeg kan huske, at Venstre i hvert fald meget kraftigt overvejede tanken om at sige ja tak til det franske tilbud om at komme ind under den franske atomparaply. Det Konservative Folkepartis ordfører var den ene dag for det, men så kom hr. Kent Kirk hjem, og så trak man lidt i land, men man var nok lidt langt ude dér.

Så jeg tror, man skulle besinde sig lidt og så svare på mit spørgsmål: Vil man være med til at anlægge en sag ved EF-Domstolen på grund af, at Frankrig ikke har overholdt reglerne, som det jo skal i forhold til Europa-Kommissionens tilsynsforpligtelse, når det gælder særlig farlige eksperimenter?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Hr. Keld Albrechtsen, der er Unionstraktatens stærkeste vogter, burde jo vide, at der i den nuværende traktat ikke er mulighed for at anlægge nogen sag imod Frankrig. Så det, der er pointen og muligheden, er, at vi under den kommende regeringskonference får skabt en udenrigs- og sikkerhedspolitisk ramme, som vil gøre det muligt fremover at anlægge en sag ved domstolene, hvis et af medlemslandene f.eks. foretager atomprøvesprængninger. Det er dér, jeg appellerer til hr. Keld Albrechtsen og hans »store« parti om, at de vil støtte os, således at vi får styrket den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Så har vi redskaberne til at gå videre med.

Steen Gade (SF):

Man kan sige, at dette forslag kan bruges til en overvejelse om, hvorvidt vi gør det godt nok i forhold til Frankrig, og til at protestere imod de franske atomprøvesprængninger, og dér vil jeg så gøre tre typer bemærkninger:

Den ene går på det politiske. Dér synes jeg man kan mærke en utrolig slappen af. Efter min mening burde vi fra dansk side have fortsat den høje cigarføring fra dengang, da vi startede, hver gang franskmændene foretager en atomprøvesprængning, og det vil jeg sådan set gerne være med til at opfordre regeringen til at gøre, for det synes jeg der er brug for. Der sker jo en afslappelse, når en begivenhed gentager sig. Så falder man hen og siger, at det kan man alligevel ikke gøre noget ved. Det var det politiske, hvor jeg synes regeringen har sluppet af, og hvor jeg synes vi skulle følge en hårdere linje.

Det andet er så den politiske forbruger, som er gået i gang på dette område som på andre områder. Det anser jeg for at være noget spændende og noget nyt, som selvfølgelig ikke kan løse problemerne, men som er med til at gøre folk mere bevidste om, at deres egen adfærd også betyder noget.

Og så kommer det tredje, som jeg forstår at dette forslag mere handler om. Det er det offentlige i den rolle, hvor det køber ind. Her synes jeg, vi mangler noget om, hvordan man egentlig sikrer, at det offentlige foretager den slags overvejelser. Jeg er ikke overbevist om de metoder, der ligger i dette forslag, men jeg synes, det er en overvejelse værd at få tænkt igennem, hvordan man, når man sidder i en kommune eller i en statsinstitution eller i en bestyrelse for en

statslig kantine, får rejst den diskussion de steder. Det er jeg mere optaget af. Hvordan får man rejst den diskussion?

Så selv om jeg måske nok tror, at metoderne i forslaget ikke er lige til at gå til, vil jeg sige, at jeg synes, det godt kunne give anledning til en diskussion om området.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte det forslag, der er fremsat her, og det er vi egentlig kede af, for som politisk forbruger vil jeg gerne selv være med til at boykotte franske varer, men vi er i et samarbejde med Frankrig – misdæderen her – som forpligter os til at følge nogle spille-regler. Det må vi gøre, og dem synes jeg vi skal rette os efter.

De andre tilfælde, hvor vi har haft boykot, har det været beslutninger, som har været taget i et større forum, hvor en gruppe af lande har besluttet sig for at boykotte et bestemt land, som har krænket menneskerettighederne eller har været krigsførende. Det er en metode, som vi går meget ind for i Det Radikale Venstre. Vi mener, at det virker. Det virker på lang sigt, men det er effektivt. Det har det været over for Sydafrika, og det har det været over for andre lande, men det er en langsigtet proces.

Det, der er problemet med Frankrigs atomprøvesprængninger, er jo, at Frankrig som selvstændigt land har ret til at foretage disse atomprøvesprængninger, hvis det ikke har underskrevet en aftale om at lade være. Den ret kan vi altså ikke tage fra det. Vi kan kritisere det, vi kan brokke os over det, og vi kan boykotte landets varer personligt, men vi kan ikke fratage det retten til at opføre sig tåbeligt i international sammenhæng, og det synes jeg er det sørgelige ved det.

Annette Just (FP):

Ingen tvivl om, at Fremskridtspartiet er modstander af atomprøvesprængninger og i særdeleshed den måde, som Frankrig og Kina har foretaget dem på i de senere år.

Heller ingen tvivl om, at Fremskridtspartiet er imod at boykotte for at gennemtrumfe éns egen vilje. Ligesom vi var imod boykotten af Sydafrika, vil vi også være imod en eventuel boykot af Frankrig.

Men hvad der egentlig talt er helt ejendommeligt, er jo, at det er totalt i modstrid med alt, hvad det indre marked i EU står for. Det kan vi ganske enkelt ikke. Og så kom jeg til at tænke

på, at der er en ekstra lille hage ved det: Hvis vi nu alle sammen efter Enhedslistens mening var så dygtige, at vi f.eks. lod være med at købe franske vine og andre franske varer, hvad ville der så ske? Så ville danske forbrugere da få lov til at være med til at betale underskuddet, for så er EU nødt til at give et ekstra tilskud til de franske vinbønder og til statsindkøb og lignende, og derved kommer vi til at betale i den anden ende. Så vil jeg sandelig hellere have varen.

Arne Melchior (CD):

Hr. Kent Kirk sagde, at man ikke skulle tage dette forslag alvorligt. Det sagde han på et tidspunkt, hvor han i det meste af 5 minutter havde gjort det, og han kom da også med en række udmærkede argumenter, og dem kan jeg bakke op – såvel som udenrigsministerens og andre ordføreres.

Jeg skal så på dette sene tidspunkt af debatten kun erindre om, at EU's miljøeksperter altså kom til det positive resultat – om jeg så må sige – at disse forsøgssprængninger ikke er miljøskadelige, en afgørelse, som Europa-Kommissionens formand og den danske miljøkommissær tog til efterretning og ikke har gjort indsigelse imod. Det skal da også lige tages i betragtning.

Så kunne man måske alligevel – ikke mindst på dette fremskredne tidspunkt – tage lidt mindre tungt på det, og så vil jeg da gerne komplimentere Enhedslisten for, at den fremsætter dette forslag lige op til jule- og nytårssæsonen. Hvad med al champagnen? Hvad med alle parfumegaverne? Så vil jeg nu alligevel foretrække en cykeltur. Og så kunne Enhedslisten måske komme med et forslag om en boykot over for Kina. Det var dog værd at tage op, i hvert fald for Enhedslisten.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal på vegne af Dansk Folkeparti sige, at vi ikke kan støtte det beslutningsforslag, som Enhedslisten har fremlagt til behandling her i dag.

Der er ingen tvivl om – som det også har været nævnt – at det selvfølgelig bygger på uenighed i og kritik af Frankrigs atomprøvesprængningspolitik, og det er en uenighed og en kritik, som jeg tror en meget stor del af Danmarks befolkning er enig i, og som også Dansk Folkeparti er enig i. Der er mange forbrugere, der manifesterer deres protest gennem en boykot af franske varer, og det er jo forbrugernes frie valg.

Men for os at se er det et spørgsmål om, hvem en boykot egentlig rammer, og det gælder selvfølgelig ikke blot en boykot fra forbrugernes side, men også en eventuel boykot fra statens eller de offentlige myndigheders side.

Det er jo ikke altid sikkert, at det er de rigtige, en boykot rammer. Det kunne jo godt være, at der var et privat firma, hvis ejer ved præsidentvalget havde stemt på præsident Chiracs modstander, og hvis ejer var en arg modstander af de franske atomprøvesprængninger, som i Frankrig kæmpede for den holdning, og hvis muligheder for at arbejde for den holdning ville blive indskrænket væsentligt, hvis der skete en boykot af varerne. Så man ved aldrig rigtig, hvem man boykotter, hvis man boykotter på den måde, som Enhedslisten bl.a. lægger op til.

Men som sagt må forbrugerne for vores vedkommende selvfølgelig vælge, hvad forbrugere vil. Det, vi skal tage stilling til, hvis vi vedtager en statsboykot, er, om vi så har indført en ny norm, og om det, Enhedslisten vil, er, at når et land foretager noget, som vi synes er alarmerende, så skal vi boykotte landet.

For i så fald må vi jo i fremtiden imødesee en lang række forslag fra Enhedslisten, som går ud på at boykotte det ene land efter det andet, for så er det jo ikke bare på grund af atomprøvesprængningerne, man skal boykotte, så er det også på grund af brud på menneskerettigheder osv. Der er en lang række ting, som man kunne forestille sig at vi skulle boykotte på baggrund af. Og så kunne jeg forestille mig, at vi skulle boykotte en hel del af landene både i Mellemøsten, i Afrika og i Sydamerika. Og jeg ved ikke, om det er det, Enhedslisten har forestillet sig, men skal der være konsekvens i linjen, må det blive følgen.

Det er ikke en linje, som vi støtter i Dansk Folkeparti. Vi føler ikke, at det er vejen frem. Vi tror mere på frihandel, samhandel og dialog, og derfor kan vi ikke støtte forslaget. Men jeg vil da spørge Enhedslisten, om man som en følge af det, jeg har sagt, vil tage konsekvensen og komme med en lang række forslag om, at vi skal boykotte en lang række lande.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er egentlig især skuffet over, at de partier, der har afvist forslaget, ikke selv har haft noget bud på, hvordan der kunne rådes bod på den stadig mere spagfærdige måde, Danmark har ført sig frem på i denne sag – uden tvivl i lyset af den ganske vist mislykkede kampagne, man

har kørt for at få valgt hr. Uffe Ellemann-Jensen til generalsekretær i NATO.

Men nu kan man jo sige, at det hensyn ikke mere er til stede, og derfor havde jeg egentlig forventet, at regeringen ville have brugt lejligheden til igen at holde en høj profil. Det er muligt, at det lige skal vente en uge eller to, for at det ikke skal komme for tæt på forløbet.

Jeg lagde mærke til, at hr. Arne Melchior hævdede, at disse atomprøvesprængninger ikke er miljøskadelige. Jeg ved jo godt, at det, hr. Arne Melchior henviste til, var, at miljøkommisær Ritt Bjerregaard har godkendt disse atomprøvesprængninger og ganske rigtigt – som refereret af hr. Arne Melchior – med den betegnelse, at de ikke var miljøskadelige.

Sådan husker jeg også forløbet, men jeg husker også, at da Europa-Kommissionen skulle tage stilling til sagen, lå der i embedsværket i Kommissionen faktisk et alternativt papir, som sagde det modsatte. Men man valgte altså blandt kommissærerne politisk at tage det papir, der frikendte prøvesprængningerne, og det er jo hævet over enhver fornøft. Alle, som kender til sagen, ved jo, at der er frakturer i atollen, og at det er et spørgsmål om tid, hvornår der sker en øget udsivning, og at en atomar udsivning i havet er sundhedsskadelig.

Alle andre end de, der politisk har truffet den beslutning i Kommissionen, ved jo, at atomsprængningerne er sundhedsskadelige, og derfor er det egentlig lidt ude af takt med den samlede debat, at hr. Arne Melchior kan fremføre et sådant synspunkt, og det er jeg i hvert fald ked af, for alle andre mener naturligvis, at de er sundhedsskadelige.

Jeg mindes jo også, at Chirac på et tidspunkt blev spurgt: Hvis de nu ikke er sundhedsskadelige, hvorfor kan man så ikke foretage dem i Paris? Men det havde Chirac af indlysende årsager ikke lyst til.

Når man så henviser til, at der burde gøres noget på EU-plan, vil jeg sige, at det er jo nøjagtig, hvad Enhedslisten har foreslået. Og hvis man fra regeringens side ville gøre en øget anstrengelse på det niveau, ville vi også meget gerne hilse dét velkommen.

Så er der blevet spurgt, om Enhedslisten vil anbefale en boykot over for Nigeria. Dér kan jeg oplyse, at vi på de møder, der har været om sagen, bl.a. i Det Udenrigspolitiske Nævn, har foreslået over for regeringen, at der skulle være en boykot over for Nigeria, en olieboykot og en boykot, der bl.a. skulle omfatte Shells store

naturgasinvesteringer i området. Der var ikke tilslutning blandt partierne til en så vidtgående boykot, men regeringen har dog fremført den linje, og der har sådan set været enighed om, at man skulle fremføre den boykotidé med hensyn til Nigeria. Så det er jo ikke noget ukendt og heller ikke noget, som Enhedslisten afviser i de situationer, hvor det kommer på tale, og det har ydermere været foreslået med hensyn til Kina. Der kommer jo også Tibetspørgsmålet ind i billedet. Så Kina er jo allerede i den forbindelse i søgelyset, kan man sige.

Jeg vil tilføje, at vi er meget omhyggelige i Enhedslisten, før vi fremsætter forslag om en boykot, for forudsætningen for, at en boykot kan være meningsfuld og virkningsfuld, er efter min opfattelse, at den skal have en meget betydelig folkelig opbakning her i Danmark, og at det skal være et spørgsmål, hvorom der er, jeg vil ikke sige hundrede procent konsensus, men hvorom vi alle sammen er enige om, at det, der foregår her, er galt og uacceptabelt i en sådan grad, at alle mennesker må tage afstand fra det.

Så er forudsætningerne opfyldt for at foranstalte en boykot, og derfor sammenlignede vi med situationen i Sydafrika – det er også et svar til hr. Ove Fich, der var inde på det – og der er den sammenhæng, at det, der foregik under apartheid, var på et niveau, hvor der var almindelig folkelig opbakning i Danmark til at sige: Dette apartheidssystem skal afskaffes.

Og jeg tror, at der er en tilsvarende almindelig folkelig tilslutning til at sige, at disse atomprøvsprængninger skal stoppes, og det er forudsætningen for, at vi vil foreslå en boykot.

Så der vil ikke komme det lange katalog med boykotforslag, som der fra forskellig side blev spurgt om hvorvidt Enhedslisten ville komme med, men i lighed med andre partier vi har altså peget på det i spørgsmålet om Nigeria, og der pågår overvejelser med hensyn til Kina, ikke alene på grund af atomprøvsprængningerne, men også på grund af Tibetspørgsmålet.

Jeg skal slutte med at sige tak til SF for en positiv modtagelse af forslaget, men derudover er jeg selvfølgelig ked af, at der er nogle partier, som har ment at kunne afvise dette forslag uden at sætte noget andet i stedet. De skylder sådan set en forklaring på, hvad de så vil gøre, eller om de vil lade julefreden sænke sig over en fransk atombombe, som med Chiracs sædvanlige arrogance, sandsynligvis vil blive affyret juleaften.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

For en ordens skyld skal det altså ikke bare stå lodret i luften eller stå i referatet, at alle andre – jeg ved end ikke, hvem hr. Keld Albrechtsen mente – var enige om, at det var så og så skadeligt. EU bruger altså ikke de ringeste eksperter, og flertallet af EU's stater og regeringer og kommissærer har ikke været bange for at sige til og fra over for Frankrig.

Så når man godkendte den rapport, som vistnok havde et noget overraskende, ja helt uventet indhold, og tog den til efterretning, var det, fordi man var nødt til det, fordi man ikke kunne argumentere sagligt imod den. Jeg kender ikke til noget andet papir i skuffen, men det skal ikke lykkes for hr. Albrechtsen at sige: De dér kommissærer, inkl. vores egen miljøkommissær, de er bare ligeglade, og de har ikke ment noget af alt det andet, de har gjort og spurgt om i denne sag. Sådan forholder det sig ikke.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil bare sige, at efter min opfattelse er Europa-Kommissionens behandling af denne sag intet mindre end en skandale, og jeg tilslutter mig fuldt ud de synspunkter, som bl.a. De Grønne i Europa-Parlamentet har fremlagt med krav om en undersøgelse af, hvordan det egentlig kan være foregået, da Kommissionen nåede frem til det skammelige resultat, som den ad politisk vej nåede frem til.

Det er, hvad jeg vil sige om den sag i denne anledning. Og så vil jeg blot konstatere, at selv om hr. Kent Kirk og andre mener, at man kan bruge EU i en sag som denne, er der altså ikke her i Folketinget, heller ikke fra regeringens side, opbakning til at indbringe Europa-Kommissionens efter min mening skandaløse sagsbehandling for EF-Domstolen, således at man kan få efterprøvet, om det virkelig kan være rigtigt, at dette organ, Kommissionen, som ingen kan kontrollere, og som ikke kan indklages for nogen, bare kan træffe sine beslutninger, uden at nogen derefter kan gøre noget ved det. Det var der ingen vilje til her i Folketinget, og så skal man ikke – det er også til hr. Kent Kirk – komme og sige, at man via EU skulle kunne gøre noget ved sådan et problem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

41) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 30:

Forslag til folketingsbeslutning om afholdelse af vejledende folkeafstemning om det danske oplæg til regeringskonferencen i 1996.

Af Kristian Thulesen Dahl (DF) m.fl.

(Fremsat 25/10 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Regeringen kan ikke tilslutte sig beslutningsforslag af denne art. Folketinget har i dag godkendt, i øvrigt med et bredt flertal – dvs. afstemning har ikke fundet sted, men debatten viste, at sådan var det – et dansk forhandlingsoplæg. Det vil nu blive forhandlet og derefter – og det er jo en debat, vi har været igennem i timevis i dag – vil der blive taget stilling til spørgsmålet om folkeafstemning.

Ove Fich (S):

Socialdemokratiet kan – måske ikke overraskende – støtte regeringens opfattelse.

Kim Andersen (V):

Venstre kan – måske lidt mere overraskende – støtte både regeringens og Socialdemokratiets opfattelse.

Kent Kirk (KF):

Det Konservative Folkeparti kan støtte Venstres, regeringens og Socialdemokratiets opfattelse.

Steen Gade (SF):

Jeg vil ikke kunne klare den dér øvelse sprogligt, så jeg vil holde mig til at sige, at i SF er vi ikke særlig vilde med vejledende folkeafstemninger, og vi ser overhovedet ingen grund til overhovedet at afholde en folkeafstemning om denne sag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Annette Just, hvis fruén ønsker ordet? Jamen så markerer man.

Annette Just (FP):

Da Fremskridtspartiet selv har stillet et forslag om motiveret dagsorden med så at sige samme ordlyd, skal vi naturligvis støtte, at det kommer ud til en vejledende folkeafstemning, fordi det vil give en ekstra dimension til debatten blandt folk op til regeringskonferencen, og vi synes, at det kunne være en god ting.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er ikke i den situation, at jeg kan støtte nogen af de foregående talere, men må fremkomme med et selvstændigt synspunkt.

Efter Enhedslistens opfattelse må vi efter debatten i dag acceptere, at det danske udspil er det, som nu foreligger fra regeringens side; man kan vel udtrykke det på den måde, at der ikke er konstateret et flertal imod det i Folketinget. Sådan er det.

Men man kan godt diskutere, om dette oplæg har en sådan kvalitet, at man med nogen fornuft kan holde en folkeafstemning om det. For hvad betyder oplægget?

Ja, vi har jo f.eks. hørt, at nogen mener, at det rejser tvivl om grundlaget for de fire danske undtagelser. Statsministeren mente ikke, det rejste en sådan tvivl. Jeg påpegede, at det kan opfattes sådan, at man i hvert fald på ét område, nemlig udenrigspolitikken, faktisk bevæger sig ind på et af de områder, hvor der er en dansk undtagelse. Det spørgsmål blev ikke besvaret af statsministeren, så vi ved ikke, hvad regeringen mener om mit spørgsmål.

Derfor kunne jeg godt være lidt bekymret for en folkeafstemning om et så upræcist og vel lidt løst papir. Hr. Kent Kirk har jo også tidligere i dag nævnt, at det er meget rummeligt; det giver regeringen stor bevægelighed. Hvad ville resultatet af en sådan folkeafstemning egentlig vise? Det kunne man godt sætte spørgsmålstejn ved.

Og det spørgsmålstejn er jo netop det samme som at sige, at det forhandlingsmandat, den